

University of Groningen

Irritable Bowel Syndrome & Inflammatory Bowel Disease. Een onderzoek naar de kwaliteit van leven, stigmatisering, sociale steun en ziektecognitie.

Middendorp, Inge

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2011

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Middendorp, I. (2011). *Irritable Bowel Syndrome & Inflammatory Bowel Disease. Een onderzoek naar de kwaliteit van leven, stigmatisering, sociale steun en ziektecognitie.* s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Rijksuniversiteit Groningen

Wetenschapswinkel
Geneeskunde &
Volksgezondheid

UMCG

Faculteit der
Gedrags- en

Maatschappijwetenschappen
*Vakgroep
Sociologie*

Wetenschapswinkels

Irritable Bowel Syndrome & Inflammatory Bowel Disease

**Een onderzoek naar de kwaliteit van leven, stigmatisering, sociale steun
en ziektecognitie**

Inge Middendorp

juli 2011

Colofon

Vraagnummer: GV 34/2011/F

Titel: Irritable Bowel Syndrome & Inflammatory Bowel Disease. Een
onderzoek naar de kwaliteit van leven, stigmatisering, sociale steun
en ziektecognitie.

Auteur: Inge Middendorp

Begeleider: Dr. J. Tuinstra, afdeling Gezondheidswetenschappen -
Wetenschapswinkel Geneeskunde & Volksgezondheid;
Toegepast Gezondheidsonderzoek, UMCG

Referent: Dr. H. Mulder, Vakgroep Sociologie - Rijksuniversiteit Groningen

In samenwerking met: Dr. J. Bouma, afdeling Gezondheidswetenschappen -
Wetenschapswinkel Geneeskunde & Volksgezondheid, UMCG
Dr. H.M. van Dullemen, afdeling Maag-, Darm, en Leverziekten,
UMCG

Drs. F. Groenhof, Registratie Netwerk Groningen, UMCG
Prof. Dr. M.Y. Berger, afdeling Huisartsgeneeskunde, UMCG
Dr. Y. Lisman-van Leeuwen, afdeling Huisartsgeneeskunde,
UMCG

Vraagindiener: Wetenschapswinkel Geneeskunde & Volksgezondheid, UMCG
Uitgave: Wetenschapswinkel Geneeskunde & Volksgezondheid, UMCG
Adres: Antonius Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen
Telefoon: 050 - 3639080
Email: j.tuinstra@med.umcg.nl
Datum: juli 2011

Samenvatting

Inleiding: Het hebben van een darmaandoening kan een negatief effect hebben op de kwaliteit van leven. Centraal in dit onderzoek staan twee darmaandoeningen die wat betreft de symptomen sterk op elkaar lijken, namelijk Irritable Bowel Syndrome (IBS) en Inflammatory Bowel Disease (IBD). Een groot verschil is dat de ene aandoening een medisch moeilijke observeerbare aandoening is (IBS) en de andere aandoening niet (IBD). In dit onderzoek wordt nagegaan of personen met IBS en personen met IBD van elkaar verschillen wat betreft de ervaren kwaliteit van leven, het ervaren van stigmatisering door de sociale omgeving en door medici, het ontvangen van sociale steun en de ziektecognitie. De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt dan ook: *In hoeverre verschillen personen met IBS en IBD in de ervaren kwaliteit van leven, stigmatisering, sociale steun en ziektecognitie en in hoeverre zijn deze aspecten van invloed op de ervaren kwaliteit van leven?*

Methode: Voor dit onderzoek is een schriftelijke vragenlijst opgesteld, die bestaat uit gevalideerde en betrouwbare vragenlijsten. Personen met IBS zijn geselecteerd uit de database van het Registratie Netwerk Groningen (RNG). De geselecteerde personen zijn vervolgens ter beoordeling voorgelegd aan de behandelende huisartsen om, aan de hand van exclusiecriteria, na te gaan of deze personen geschikt zijn om aan het onderzoek mee te werken. Uiteindelijk zijn 126 personen benaderd en resulteerde dit in een respons van n=47 (37%). Personen met IBD zijn geselecteerd door de afdeling Maag-, Darm-, en Leverziekten van het UMCG. Er zijn 110 personen geselecteerd wat uiteindelijk heeft geresulteerd in een respons van n=60 (55%).

Conclusies: Personen met IBS en IBD scoren op de maten van de kwaliteit van leven gemiddeld grotendeels hetzelfde. Beide patiëntgroepen beoordelen hun kwaliteit van leven hoger wanneer zij geen aandoening zouden hebben. Personen met IBS en personen met BD beoordelen hun kwaliteit van leven iets lager dan de algemene populatie; personen met IBS en personen met IBD geven respectievelijk een 7.3 en een 7, terwijl de algemene populatie een 7.6 geeft.

Ook laten de resultaten zien dat personen met IBS en personen met IBD beiden weinig stigmatisering ondervinden vanuit de sociale omgeving en vanuit de medische hoek. Bovendien scoren beide patiëntgroepen gemiddeld grotendeels hetzelfde op de ervaren stigmatisering door de sociale omgeving. Enkel hebben personen met IBS vaker het gevoel dat de omgeving het hebben van de aandoening wijdt aan de persoonlijkheid dan personen met IBD. Wat betreft de stigmatisering door medici ervaren beide patiëntgroepen deze vorm van stigmatisering nauwelijks en op dit aspect verschillen beide patiëntgroepen niet van elkaar. Opvallend is dat voor zowel personen met IBS als personen met IBD het ervaren van stigmatisering vanuit de sociale omgeving een negatieve invloed heeft op de kwaliteit van leven, terwijl de ondervonden stigmatisering

vanuit de medische hoek voor beide patiëntgroepen nauwelijks samenhangt met de ervaren kwaliteit van leven.

Wanneer wordt gekeken naar de sociale steun ervaren beide patiëntgroepen een hoge mate van sociale steun en zijn zij ook tevreden over de ontvangen sociale steun. De patiëntgroepen verschillen op beide aspecten niet van elkaar. Wel blijkt dat een tekort aan ontvangen sociale steun slechts op enkele maten samenhangt met een lagere kwaliteit van leven. Ontevredenheid met de ontvangen sociale steun hangt voornamelijk samen met een lagere kwaliteit van leven op het psychische vlak.

Verder zijn er verschillen gevonden tussen personen met IBS en personen met IBD op de ziektecognitie. Personen met IBS hebben hun aandoening in mindere mate geaccepteerd dan personen met IBD en ook ervaren zij minder ziekte winst dan personen met IBD. Met name de subschaal 'hulpeloosheid' hangt sterk samen met een lagere kwaliteit van leven.

Ten slotte blijkt dat voor het verklaren van de kwaliteit van leven gevoelens van hulpeloosheid de meeste variantie verklaren. Voor toekomstige interventies is het dan ook van belang dat er aandacht wordt besteed aan het reduceren van gevoelens hulpeloosheid, aangezien dit de kwaliteit van leven voor personen met IBS en IBD mogelijk kan verbeteren.